

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

Vaatemerkki koirien kanssa harrastavalle

Valmistusprosessin kuvaus ideasta tuotteeksi

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tekniikan ala
Tekstiili- ja vaateustekniikka
Opinnäytetyö AMK
Syksy 2013
Kati Kylliäinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Tekstiili ja vaateustekniikka

KYLLIÄINEN, KATI: Vaatemerkki koirien kanssa harrastavalle
Valmistusprosessin kuvaus ideasta tuotteeksi

Tekstiili- ja vaateustekniikan opinnäytetyö, 27 sivua, 7 liitesivua

Syksy 2013

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöprosessin aikana suunniteltiin uusi tuotemerkki ja logo koirien kanssa harrastavalle henkilölle. Lajiksi suunnitellulle tuotesarjalle valittiin agility, johon suunniteltiin juoksutakki ja -housut. Työssä käydään läpi kaikki osa-alueet ja ohjeistukset, joita tuotteen teetäyttyminen ulkopuoliselta valmistajalta vaatii. Työn tavoitteena oli laatia ohjeistukset esimerkkien avulla, joilla voidaan antaa yleiskuva tarvittavista ohjeistuksista alaa tuntemattomalle.

Opinnäytetyön tietopohja perustuu alan kirjallisuuteen ja henkilökohtaiseen työkokemukseen alan eri osa-alueilta. Työssä esitellään koiraurheilulajit sekä niiden asettamat vaatimukset tuotteille, tavaramerkin ja logon ideologiaa sekä ideoita tuotteen ohjeistamiseen ulkopuoliselle valmistajalle.

Liitteet ovat salaisia eivätkä ole mukana työn julkisessa versiossa.

Avainsanat: koiraurheilu, tuotekehitys, tavaramerkki, tuotteiden ohjeistaminen

Lahti University of Applied Sciences
Degree programme in Textile and Clothing Technology

KYLLIÄINEN, KATI: Trademark for dog sport activities
Modelling from idea to product

Bachelor's Thesis in Textile and Clothing Technology, 27 pages, 7 appendixes

Autumn 2013

ABSTRACT

The objective of this thesis was to design a logo and business ideology for a trademark, which makes products for dog sport activities.

Another aim was to study the properties and technical details which are needed in clothing used by trainers in dog sport. Manufacturing instructions were demonstrated by examples, to show what is needed when ordering products from a supplier.

Knowledge in this thesis is based on literature and to writer's working experience from clothing industry. Thesis presents different dog sport activities and the requirements that they set to clothing. The principle of trademarks and logos were also introduced.

All appendixes are secret, and therefore not included in the public version.

Key words: dog sport, product development, trade mark, instructions for supplier

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KOIRATURHEILULAJIT JA NIIDEN ASETTAMAT VAATIMUKSET	2
2.1	Agility	2
2.2	Tottelevaisuuskoulutus	3
2.3	Palveluskoiralajit	4
2.4	Muut lajit	4
2.5	Vaatimukset koiraharrastajan vaatetukselta	5
3	VAATETUS LIIKUNNASSA	7
3.1	Vaatetusfysiologia	7
3.2	Koirien kanssa urheilua harrastavan vaatetukseen soveltuvat materiaalit ja niiden ominaisuudet	7
3.3	Yksityiskohdat ja ominaisuudet	9
4	OMA TAVARAMERKKI JA LOGO	11
4.1	Tavaramerkin ideologia	11
4.2	Logo ja visuaalinen ilme	11
5	TUOTTEEN SUUNNITTELU JA OHJEISTUKSET	13
5.1	Tuotannon kulku valmiiksi tuotteeksi	13
5.2	Ideasta eteenpäin	13
5.3	Tarvelähtöinen suunnittelu	16
5.4	Valmiit tuotteet	17
5.5	Mitoitus ja kaavoitus	17
5.6	Valmis mittataulukko ja mittapistekuva	18
5.7	Tarvikeluettelo ja työohjeistus	21
6	TUOTTEEN VALMISTUTTAMINEN	23
6.1	Sopivan valmistajan etsiminen	23
6.2	Tarvittavat näytteet tuotannon aikana	23
7	YHTEENVETO	25
	LÄHTEET	26
	LIITTEET	28

1 JOHDANTO

Koiria rekisteröidään tällä hetkellä enemmän kuin koskaan. Niina Koskela kirjoittaa julkaisussaan, että vuonna 2000 rekisteröitiin reilu 33 000 uutta koiraa. Seitsemän vuotta myöhemmin määrä ylitti 50 000 koiran rajan ja vuonna 2011 Suomessa oli yli 600 000 koiraa. Määrä on kasvussa koko ajan. (Koskela 2011.)

Samassa myös harrastaminen yhdessä koiran kanssa on kasvanut viime vuosien aikana merkittävästi entisestään. Uusia koiraharrastusseuroja perustetaan, ja olemassa olevien jäsenmäärät ovat suuressa kasvussa. Lajien kasvun myötä myös harrastamisen varustelutaso on kehittynyt ja harrastajat satsaavat varusteluun entistä enemmän.

Markkinoita seuraamalla huomasi, että uusille tuotteille on selvästi kysyntää. Alalla jo olemassa olevat tuotemerkit tuovan markkinoille uusia, yhä enemmän tekniseen suuntaan suunniteltuja tuotteita. Myös uusia tuotemerkkejä ja nettikauppoja perustetaan. Koin kuitenkin, että uudelle tuotemerkillä ja uusille tuotteille on vielä tarvetta. Työni tarkoitus on kehitellä oman tuotemerkin perustamista sekä samalla omaa tuotekehitystä pohtimalla mallintaa alaa tuntemattomalle, mitä kaikkea tuotteen valmiiksi teetäytyttäminen vaatii, jotta ideasta saadaan valmis tuote.

2 KOIRAURHEILULAJIT JA NIIDEN ASETTAMAT VAATIMUKSET

Koiraurheilulajeiksi lasketaan kaikki, jossa koiran omistaja tai ohjaaja ja koira tekevät ja harrastavat yhdessä. Lajeja on paljon, ja ne ovat olleet voimakkaassa kasvussa lähivuosina. Koiran kanssa halutaan tehdä muutakin kuin vain lenkeillä, tosin sekin on hyvä liikunnan muoto. Omille lajeille perustetaan liittoja, ja uusia jäseniä seuroihin on tulossa enemmän kuin on mahdollista ottaa. Lajien kasvamisen myötä koira-alalle on alkanut muodostua enemmän yrityksiä, jotka tarjoavat oman osaamisalan palveluita: koiran kouluttajia, koirahierojia, fysiologeja, koiratarvikkeiden valmistajia ja myyjiä.

Lähes kaikissa lajeissa, joita koiran kanssa harrastetaan, liikutaan ulkona. Tästä syystä myös ohjaajan varusteet ovat tärkeässä osassa. Vaatteilta vaaditaan paljon; niiden on oltava kestäviä ja niissä on oltava vaivaton liikkua. Seuraavassa esitellään yleisimmät koiraurheilulajit ja pohditaan niiden asettamia vaatimuksia ohjaajan vaatetukselta.

2.1 Agility

Agility on vauhdikas ja suosittu laji. Kennelliitto esittelee agilityn lajina seuraavanlaisesti:

Agility eli koirien esteratakilpailu on laji, jota voi harrastaa kuka tahansa. Se on avoin kaiken rotuisille koirille, myös sekarotuisille. Agilityssä menestyminen edellyttää koiralta yhteiskuntakelpoisuutta, hyvää fyysistä kuntoa, toimintakykyä ja ennen kaikkea hyvää yhteistyötä ohjaajan kanssa. (Kennelliitto 2012a)

Agilityn nimi tulee englannin kielen sanasta, joka suoraan käännettynä tarkoittaa sanaa "ketteryys". Laji on syntynyt alunperin hevosten estekisojen väliaika viihdykkeeksi tarkoitettusta näytöksestä. Laji on rantautunut Suomeen 1986, ja ensimmäiset viralliset agilitykisat järjestettiin Suomessa jo vuonna 1987.

Agilityradalla on yleensä noin 20 estettä, jotka koostuvat tavallisimmin erilaisista hyppyesteistä, kontaktiesteistä (keinu, A-este, puomi), tunneliesteistä ja pöydästä. Kilpailuradan pituus vaihtelee sadasta kahteensataan metriä, ja sille määritetään ihanneaika, jonka kuluessa koirakon tulee rata virheettömästi suorittaa. Yleensä täysmittaisen agilityradan ihanneaika on 30 ja 60 sekunnin välillä; koira etenee radalla useita metrejä sekunnissa. (Agilityliitto 2013; Wikipedia 2013.)

Agilityn treenaamisessa vaateen merkitys on suuri. Hyvä vaatetus mahdollistaa juoksemiseen vaadittavan liikeradan sekä sisältää tarvittavat taskut koiran palkitsemiseen käytettäviin leluihin ja makupaloihin. Vaatetus ei saa hiostaa eikä mukavuus liikkuessa kärsiä.

2.2 Tottelevaisuuskoulutus

Tottelevaisuuskoulutuksessa korostuu koiran ja ohjaajan saumaton yhteistyö. Kennelliitto kertoo lajista seuraavaa:

Koulutuksen tarkoituksena on opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä sekä koiran ohjaajalle oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa. Kokeissa testataan koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä sekä koiran koulutuksen tasoa neljässä eri luokassa. (Kennelliitto 2012b.)

Tottelevaisuuskoulutuksen tarkoitus on kasvattaa ja vahvistaa omistajan ja koiran välistä yhteistyötä, opettaa koiralle hallittua käyttäytymistä ja ohjaajalle oikeanlaista koirankäsittelyä. Tottelevaisuuskokeessa on neljä kilpailuluokkaa: alokas-, avoin-, voittaja- ja erikoisvoittaja. (Kennelliitto 2012.)

Tottelevaisuuden treenaamisessa ja kisaamisessa vaatetuksen toimivuus juoksussa on vähemmän merkittävämpi kuin agilityssä. Tärkeimmäksi nousee vaateen kestävyys ja isot taskut, joihin mahtuu leluja ja makupaloja koiran palkitsemiseen. Tässäkin lajissa kuitenkin liikutaan koko ajan, joten vaateen mukavuus kevyemmällä liikkumisella on kuitenkin tärkeä ominaisuus.

2.3 Palveluskoiralajit

Palveluskoiraharrastus jakautuu usealle eri koelajille ja lajit ovat alkujaan kehitetty auttamaan ihmisiä erilaisissa pelastus- ja työtehtävissä.

Palveluskoiriksi kutsutaan koiria, jotka on koulutettu toimimaan ihmisen apuna erilaisissa etsintä ja suojele tehtävissä. Näissä tehtävissä hyödynnetään koiran luontaisia taipumuksia, sen yliveraisen erinomaista hajuaistia ja laumaeläimen taipumusta puolustaa laumaansa ja asuinreviiriään ulkopuolisilta. Tällaisiin tehtäviin koulutettuja koiria ovat hyödyntäneet toiminnassaan eri maiden poliisi, armeija ja rajavartijat. (Palveluskoiraliitto 2013.)

Palveluskoirakokeet on kehitetty testaamaan koiran luontaisia taipumuksia suoriutua erilaisista tehtävistä ja sen kyvystä omaksua sille annettua koulutusta. Palveluskoirakoelajeja ovat jälkikokeet, hakukoe, viestikoe, etsintäkoe, suojelekokeet, pelastuskoirakokeet, valjakkohiihto ja opastuskoe. (Palveluskoiraliitto 2013.)

Samoin kuin tottelevaisuuslajin harrastamisessa, palveluskoiralajissakin vaatetuksen rooli eroaa agilityn vaatetukselta. Tarve on tekniseen toimivaan vaatteeseen, jossa on hyvä liikkua, mutta jossa on juoksuun suunnattua vaatetta enemmän kestävyyttä ja suojaa, sekä taskuja palkitsemista varten.

2.4 Muut lajit

Muita mainittavia lajeja, joiden suosio on vasta tämän ja viime vuoden aikana noussut suureen suosioon, ovat eri vetourheilulajit. Valjakkoajon suosio on kasvanut muillakin roduilla kuin esim. siihen jalostetuilla Huskeilla. Canicross, eli koirajuoksu, on valjakkourheilijoiden liiton alainen kesälaji, jossa koira juoksee valjaissa kytkettynä juoksijaan. Näissä lajeissa ohjaajan vaatetus nousee suuren rooliin toimivuudellaan. (Canicross 2013.)

2.5 Vaatimukset koiraharrastajan vaatetukselta

Urheilulajina agility vastaa juoksua ja sen vaatimuksia varusteiltaan. Itse lajin harrastajana ja kisaajana osaan hyvin arvioida vaatetuksen vaatimukset. Hyvien ja pitävien kenkien merkittävyys on suuri, kun ohjaajan täytyy tehdä nopeita juoksuosuuksia ja kääntyä nopeasti. Vaatteiden on oltava kevyet ja hengittävät. Myös vaatteen toimiva kaavoitus on tärkeää, koska ohjaajan on voitava liikkua ja vaihtaa asentoaan ilman, että vaate sitä estäisi. Juoksuharrastukseen suunnatut vaatteet olisivat muutoin hyviä agilityn treenaamiseen ja kisaamiseen, mutta muutama puuttuva ominaisuus korostuu agilityä tehdessä. Juoksupuvuissa on yleensä pienet taskut tai ei taskuja ollenkaan, kun taas agilityn treenaaminen vaatii isoja taskuja, joihin voi säilöä koiran makupalat ja lelun palkitsemista varten. Juoksuvaatteiden kankaissa on myös usein huono repäisyjujuus, kun taas agility vaatii kankaalta kulutuksen kestoa. Jos koira esimerkiksi hyppää ohjaajaa vasten, kangas repeytyy helposti kynsien osuessa kankaaseen. Näin ollen jo valmiista markkinoilla olevista juoksuvaatteista saisi pienellä tuotekehittelyllä oivia vaatteita agilityn harrastajille. Seuraavassa esitellään muutama markkinoilla oleva, toimivia vaatteita suunnitteleva urheiluvaatevalmistaja.

Asics on vuonna 1977 Yhdysvalloissa perustettu alun perin urheilujalkineita valmistava yritys. Vuonna 1990 perustettu tutkimus- ja tuotekehitysyksikkö innovoi uusia teknologisia urheiluvaatteita ja jalkineita yhdessä tutkijoiden, urheilijoiden ja valmentajien kanssa. (Asics 2013.)

Asics-merkkisiä juoksuvaatteita tutkiessa huomasin, että monessa takissa leikkaus on monipuolinen käsien liikkuvuuden kannalta, vaikkakin väljyysvara oli melko pieni, eli näissä takeissa käsien liikkuvuus ei ollut paras mahdollinen koiraurheilun kannalta. Myös taskujen puute toisi ongelman koiraharrastuksessa. Useassa takissa oli vain pieni rintatasku, ja monesta mallista puuttui vyötärön korkeudelta taskut kokonaan. Yksittäisessä tutkimassani takissa tuotteessa oli toimiva hihan kaavoitus, mutta melko pieni väljyysvara kokonaisuudessaan. Takin materiaalina oli 88 % polyesteriä 12 % elastaania. Korkea kaulus oli vuorattu, ja hihansuissa oli peukaloreiät ja kevyt elastinen resori kiristämässä hihansuuta tiiviimmäksi.

Craft on 1977 perustettu ruotsalainen tuotemerkki, joka on tehnyt työtä uusien, erilaisten materiaalien kehittämässä. Craft työstää kankaita, jotka ovat toiminnallisia, hengittäviä ja jotka siirtävät kosteuden iholta. Craft tuottaa toimivia treeni- ja kilpailuasuja ja merkin tuotteet luovat edellytykset täydelliseen ja optimaaliseen suoritukseen. (Craft 2013.)

Craftin tuotteet ovat pitkälle kehiteltyjä, ja jokainen yksityiskohta on aina myös toiminnallinen yksityiskohta, ei vain ulkonäöllinen. Väljyytysvarat olivat mielestäni hieman reilummat kuin esimerkiksi Asicsilla ja tuotteet sisälsivät enemmän ventilaatioita. Lähemmin tarkasteltavien juoksu housujen materiaali oli 100 % polyesteriä. Polvi oli muotoiltu leikkaussaumilla antamaan tilaa liikkussa. Taskuja housuissa oli kaksi, sivulla ylhäällä. Housut tällaisenaan kävisi agilityn harrastamiseen muutamalla pienellä muutoksella. Taskuihin täytyisi saada enemmän tilaa tai taakse lisättyä yksi iso tasku.

Nike on maailman suurimpia urheiluvaatteiden valmistajia. Yhdysvaltalainen yritys on perustettu vuonna 1972. Nike etsii uusia ja innovatiivisia tapoja kehittää parempia urheilutuotteita useaan eri lajiin, muun muassa juoksuun. (Nike 2013.)

Niken tutkitussa juoksutakkiesimerkissä materiaali oli 100 % polyesteriä. Tuotteessa oli hyvät heijastimet, sekä erona muihin tässä työssä esitettyihin takkeihin, säädettävä ja irrotettava huppu. Edessä oleva vetoketju oli kahteen suuntaan avattava ja hihansuissa elastiset resorit. Tuotteessa oli vetoketjulliset sivutaskut, jotka olisivat agilityharrastukseen liian pienet. Samoin yksi isompi takana oleva tasku puuttuu.

3 VAATETUS LIIKUNNASSA

3.1 Vaatetusfysiologia

Vaatetusfysiologia tutkii ihmisen lämpöviihtyvyyttä ja -tasapainoa vaateen käytön aikana. Tähän lämpömukavuuteen vaikuttavat vaateen suunnittelu, valmistus sekä materiaalivalinnat. Vaatetusfysiologisilla testauksilla selvitetään kankaan ominaisuuksia ja soveltuvuutta tarkoitukseensa. Näitä testejä ovat muun muassa lämmöneristävyys, vedenpitävyys ja ilmanläpäisevyys. Testit eivät kuitenkaan yksin riitä tuotteen vaatetusfysiologisen toiminnallisuuden määrittämisessä, vaan kokonaisuus muodostuu tuotteen kaavoituksesta, yksityiskohdista sekä mallista. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 9.)

Koiraharrastusvaatetukseen vaikuttaa vaatetusfysiologian kohdalla ehkä eniten se, ettei vaate rajoita liikettä, purista eikä hiosta. Toiminnallista vaatetta suunniteltaessa tärkeä ominaisuus on tietenkin käyttötarkoitukseen soveltuminen. Tässä työssä suunnitellut tuotteet eivät ole tarkoitukseltaan vaativiin olosuhteisiin suunniteltuja. Niiden vaatimat materiaalit ja yksityiskohdat sulksivat pois toiminnallisuuden juuri tähän käyttötarkoitukseen olevalta vaatetukselta, jossa tärkein ominaisuus on siis toiminnallisuus liikuttaessa. Omissa tuotteissani halusin siis enemmänkin panostaa hyvään kaavoitukseen, jolla saadaan aikaan toimivat ja hyvännäköiset tuotteet. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 7.)

3.2 Koirien kanssa urheilua harrastavan vaatetukseen soveltuvat materiaalit ja niiden ominaisuudet

Oikein soveltuva materiaali oli tärkeässä osassa suunnitelluissa tuotteissa. Halusin löytää materiaalit, joissa ominaisuudet painottuvat toiminnallisuuteen, eli hengittävyys, kankaan lujuuteen sekä kestävyys käytössä. Tekniseltä näyttävä takki jää käyttämättä, jos tuote ei oikeasti toimi käytössä niin kuin sen oletetaan toimivan. Juostessa takki, joka ei hengitä, on mahdoton käytössä. Tai suurta liikkuvuutta vaatiessa housut, jota rajoittavat liikettä eivät houkuta

käyttämään tuotetta uudestaan. On siis mietittävä oikean materiaali oikeaan tuotteeseen ja etsittävä tärkein ominaisuus kuhunkin käyttötarkoitukseen.

Mietin materiaalivalinnoissa omaa kokemustani lajista ja vaatimuksia, joita itse pidän tärkeänä. Juoksutakin päälliskankaan tärkein ominaisuus on hengittävyys ja ohut tuntu. Agilityharrastuksessa myös kankaan kestävyys nousee tärkeään asemaan. Materiaali joutuu tässä lajissa kovemmalle rasitukselle ja kulutukselle kuin vain juostessa. Halusin miettiä tuotteelle kankaan, joka on mahdollisimman vähän juoksijan tiellä, eli kangas ei saa takertua alla oleviin vaatteisiin eikä se saa hiostaa. Vähiten merkittävä ominaisuus takin materiaalille on mielestäni kankaan täysi vedenpitävyys. Materiaali muuttuu vedenpitävyyskäsittelyjen ansiosta usein raskaammaksi ja hiostavammaksi.

Kankaaksi sopii hyvin esimerkiksi ohut polyesteri, joka hengittää ja siirtää kosteutta hyvin. Kangas ei voisi kuitenkaan olla niin ohut, että kankaan repäisyjujuus kärsisi, eli kangas saisi olla kudottu hieman paksummasta langasta hieman löysemmällä sidoksella, jolloin repäisyjujuus kasvaisi ja silti hengittävyys ei kärsisi. Juoksutakkiin ei välttämättä tarvitse vuorta, jonka ansiosta kokonaisuus pysyy kevyenä.

Koska halusin juoksutakin materiaaliksi joustamattoman kangasmateriaalin, halusin tästä syystä lisätä käden alle verkkokankaan, joka joustaa. Näin se antaa takille lisää liikkuvuutta sekä hengittävyyttä. Verkkokankaan materiaaliksi sopii polyesteri, jossa voi olla sekoitteena myös elastaania. Tosin myös pelkästä polyesterista valmistettu verkkokangas joustaa rakenteensa takia. Polyesteri siirtää kosteuden hyvin pois iholta.

Juoksutakin kaulukseen sekä housujen vyötärökaitaleen sisäpinnalle halusin pehmeän kankaan, jolloin kova ja viileä päällismateriaali ei ärsytä kaulan ja vyötärön herkkää ihoa. Tätä samaa pehmeää kangasta käytetään paljon myös taskupussimateriaalina pehmeän tunnun takia. Tämän takin taskuihin materiaali ei sovellu koirien namien takia. Koirien makupalat sotkevat helposti taskupusseja, jolloin materiaalin on oltava helposti tyhjennettävä ja puhdistettavaa materiaalia.

Materiaaliksi kauluksen sisäpintaan kävisi ohut microfleece, joka myös on koostumukseltaan 100 % polyesteriä.

3.3 Yksityiskohdat ja ominaisuudet

Matti Liimatainen, Aalto yliopistossa opiskellut taiteen maisteri, kertoo haastattelussaan ulkoiluvaatesuunnittelumurroksessa nuorien suunnittelijoiden kokevan, että tekniset materiaalit ja vaatteiden funktionaalisuus ovat tärkeitä ominaisuuksia suunnittelutyössä. Tällä hän siis tarkoittaa lajikohtaisia erikoisvaatteita, joissa suunnitteluvaiheessa tärkeää on saada tuote vastaamaan lajin asettamia vaatimuksia. (Jussila 2011.)

Funktionaaliset ratkaisut saattavat näkyä perusmateriaalien ja leikkausten lisäksi esimerkiksi vaatteiden ilmastoineissa, taskujen paikoissa tai muissa erityisissä yksityiskohdissa. Hienoimmat oivallukset voivat piillä pienimmissä yksityiskohdissa ja ovat pitkälle kehitettyjä ja mietittyjä.

Tuotteissa olevilla lajikohtaisilla erikoisratkaisuilla pitää olla selvä hyöty harrastajalle. Harrastajalle nämä funktionaaliset yksityiskohdat eivät välttämättä heti avaudu. Lajissa jo kokenut sen sijaan osaa arvostaa ja vaatiakin niitä. Esimerkkinä Liimatainen mainitsee aikoinaan Salomon-merkkisten juoksupaitojen ja -takkien hihoissa olevien reikien ihmetyttävän useita kuluttajia. Harrastajat jotka olivat juostessaan vilkuilleet ranteesta sykemittarin näyttöä, ymmärsivät reiän merkityksen. (Jussila 2011.)

Funktionaalisuuden voi viedä pitkälle. Juoksijoille esimerkiksi myydään juoksuhausuja, jotka eivät kuulu valmistajan vaate- vaan varustemallistoon. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi lihaksia tukevat ja lämmittävät kompressiohausut. (Jussila 2011.)

Erona jo markkinoilla oleviin juoksuun tarkoitettuihin tuotteisiin halusin miettiä tarkkaan, miten tuotteista saadaan käytännössä toimivat ilman turhia yksityiskohtia. Jokainen pienikin lisätarvike nostattaa tuotteen kuluttajahintaa, joten haaste on saada tuotteeseen ne ominaisuudet, joilla on oikeasti merkitystä

vaatteen käyttötarkoitukseen. Tuotteisiin haluttiin sporttinen ja tyylikäs ulkonäkö, mutta suunnittelussa lähtökohtana on pidettävä toimivuutta.

Yksi tärkein ja suurin ominaisuus, jonka tuotteisiin halusin, oli muotoilu eli kaavoitus. Halusin suunnitella tuotteet, joiden olemassaoloa käyttäjä ei juostessaan huomaa, eli vaatteen on joustettava ja sen leikkaukset on annettava tilaa liikkumiselle. Toisena merkittävänä ominaisuutena halusin tuotteisiin toimivat taskut. Suunnittelun lähtökohtia oli siis kolme: muotoilu, toimivat taskut sekä materiaalit.

4 OMA TAVARAMERKKI JA LOGO

4.1 Tavaramerkin ideologia

Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan tavaramerkki voi olla sana, kuvio, iskulause, kirjainyhdistelmä tai jokin muu graafisesti esitettävissä oleva merkki. Tavaramerkin suurimpana tarkoituksena on erottaa muut markkinoilla olevat tuotteet vastaavista tuotteista. (Patentti ja rekisterihallitus 2013.)

Omaa merkkiä miettiessä on otettava huomioon sen helppo käytettävyys myös itse tuotteissa. Merkillä halutaan saada nopeasti luotua mielikuva siitä, mihin kyseisen merkin tuotteet on tarkoitettu. Nimi omalle merkille syntyi lyhyitä iskulauseita miettiessä. Halusin sanan koira olevan logossa tai iskulauseessa. Tällä tuotemerkki liitetään koiriin ja koiramaailmaan.

4.2 Logo ja visuaalinen ilme

Elina Peltokoski kertoo visuaalisen viestinnän opinnäytetyössään graafisen ulkoasun avaintekijäksi logon. Halusin myös, että logo omalle tuotemerkilleni olisi helposti tunnistettavissa ja graafisesti selkeä. Peltokoski kertoo, että logolla on voitava tiivistää yrityksen tai tavaramerkin identiteetti niin, että katsoja ymmärtää sen toivotulla tavalla. Tässä koen, että sana ”dog” logossani viestii alan, johon logo on tarkoitettu. Symbolit voivat olla hyvin voimakkaita, ja viestin välittäjiä ja logon tarkoitus on olla yrityksen symboli. Kuvat myös toimivat nopeammin kuin teksti. Hän kirjoittaa työssään myös yritysidentiteetin visuaalisesta puolesta, joka rakentuu useista osista, joiden on puhuttava samaa kieltä. Tällä tarkoitetaan sitä että identiteetti visualisoidaan logolla, väreillä, fontilla ja tyyllillä. Kun visuaalinen identiteetti on suunniteltu hyvin, sen varaan on helppo suunnitella kaikki yrityksen tarvitsemat visuaaliset elementit. (Peltokoski 2011.)

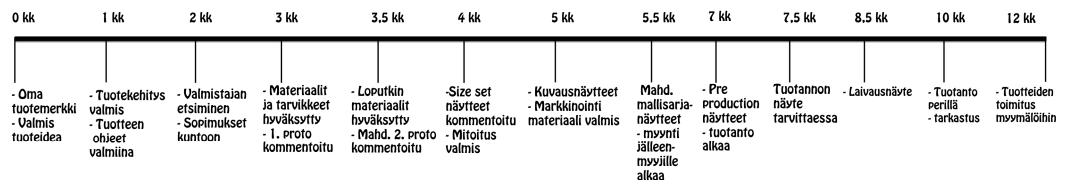
Oman logon muodostuttua (liite 1) halusin myös jo alustavasti tehdä visuaalisia mielikuvia siitä, miltä esimerkiksi tuotteiden esitteet ja mahdollinen myymäläilme (liite 2) voisi näyttää. Liitteissä 3 - 6 näkyy printtikuvia, joita tuleva tavaramerkki voisi myös mahdollisesti valmistaa. T-paitaan painatettaisiin omaa koiraurheilulajia edustava kuva. Tällä ilmeellä haluaisin aloittaa Think Dog - tavaramerkin mainostamisen ja ilmeen luomisen kuluttajien tietoisuuteen. Oikean mielikuvan antaminen heti ensimmäisestä näkyvyydestä on erittäin tärkeä koko merkin eteenpäin viemisessä markkinoilla.

5 TUOTTEEN SUUNNITTELU JA OHJEISTUKSET

5.1 Tuotannon kulku valmiiksi tuotteeksi

Kun tuotemerkki on perustettu ja valmis, alkaa valmistettavan tuotteen mallitus ja sen jälkeen tuotanto. Useassa eri vaatetusalan yrityksessä työskennelleenä tuotteen kulku ideasta valmiiksi tuotteeksi kulkee suurin piirtein tämän alla esitetyn aikajanan mukaisesti (kuvio 1).

KUVIO 1. Tuotteen valmistuttamisen aikajana

Kuviossa esitetty aikajakauma vaihtelee tuotantopaikan ja tuotantomäärän mukaan, mutta yleisesti tuotteen valmistuttaminen vie noin vuoden kaikkine välivaiheineen.

5.2 Ideasta eteenpäin

Ilman ideaa tai ajatusta mitään tuotetta ei voida kehittää. Ideassa tuodaan esille uusi näkökulma sekä havainto uudesta mahdollisuudesta. Tuoteidean synnyn jälkeen voidaan siirtyä idean kehittämiseen, eli tuotekehitykseen. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2013.)

Oman, jo eri vaatetusaloiltakin, kertyneen kokemukseni pohjalta tunnen erilaisten tuotteiden ja yksityiskohtien valmistustapoja. Aina uutta tuotetta miettiessä valmiin idean kanssa kannattaa osata hyödyntää markkinoilla jo olevia tuotteita itse tuotekehitykseen. Jossakin tuotteessa voi olla juuri sellainen tasku kuin omaan

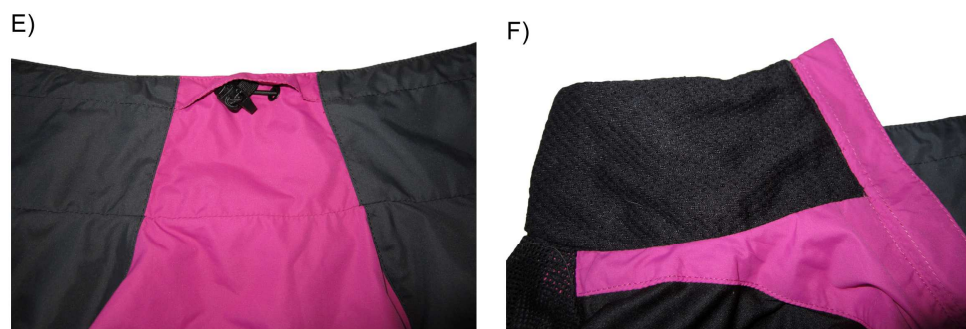
tuotteeseen on kaavailtu, mutta tämä olemassa oleva tuote ei muilta ominaisuuksiltaan sovellu tähän uuteen tuoteideaan. Erilaisia ratkaisuja yhdistelemällä ideaa kehitetään myös näin.

Alkuun pohdin lajin ominaisuuksia ja sen asettamia vaatimuksia tuotteille. Muutaman alustavan ajatuksen kanssa tutustuin urheiluliikkeiden valikoimiin. Pohdin jo olemassa oleviin tuotteisiin lisäominaisuuksia ja muutoksia, joilla niistä saisi omaan tarkoitukseeni sopivia. Näin alkoi hahmottua tuotteiden vaatimukset ja yksityiskohtat. Mietin myös samalla, mitä kaikkea jo olemassa olevista urheiluvaatteista voisi jättää pois, jotta hinta saataisiin pysymään kilpailukykyisenä. Piirsin paljon luonnoksia, joiden avulla muodostui lopulta valmis tuote. Hyödynsin paljon myös jo valmiiksi toimiviksi suunniteltuja juoksuvaatteita. Näitä olisi vain jalostettava eteenpäin koiraurheiluun sopivaksi.

Seuraavassa esitellään yksityiskohtia (kuvat 1 ja 2), joita jo olemassa olevissa juoksutuotteissa on käytössä. Näitä yksityiskohtia halusin mahdollisesti ottaa mukaan myös omaan suunnittelutyöhön ja kehittää niitä soveltuvammiksi. Alla olevassa kuvassa A tuotteella on käsien liikkuvuutta mahdollistava kaavoitus selkäosassa. Toimiva leikkaus ja kaavoitus on siis yksi tärkeä ominaisuus. Kuvassa näkyy myös selkäosaan lisätty joustava kangas, joka myös mahdollistaa paremman liikkuvuuden käsille. Kuvan B tuotteessa etuosassa on listan alla oleva ventilaatio, jolla tuotteelle saadaan toimiva hengittävyys. Kuvassa C takakappaleella on helmassa pieni vetoketjullinen tasku, joka toimii esimerkiksi avainten säilyttämiseen juostessa, mutta agilityä harrastettaessa tasku on liian pieni ja vetoketju on turha. Kuvassa D tuotteen selkäosassa on listan alla toimiva ventilaatio. Materiaaliin on tehty laser-leikkaamalla reikiä. Kuvassa B ventilaatio oli toteutettu erillisellä verkkokankaalla. Kuvassa E on kaulusratkaisu, jossa niskan puolella yläreunassa on kiristysmahdollisuus. Kuvassa F näkyy kauluksen sisäpuolella käytettävä pehmeä materiaali.

KUVA 1. Yksityiskohtakuvia valmistaja Ice Peakin tuotteista

KUVA 2. Yksityiskohtakuvia valmistaja Craftin tuotteesta

5.3 Tarvelähtöinen suunnittelu

Suunnittelutyö aloitetaan asiakkaan tarpeiden kartoittamisesta. Tavoite oli kehittää uusi sarja vaatteita, joiden toimivuuden lajin harrastaja huomaa. Käytänkin listaa Vaatteet ja haasteet -kirjasta, jossa esitetään mielestäni kuusi hyvää kohtaa, jotka ennen suunnittelutyötä olisi mietittävä. Kohdassa yksi pohditaan käyttäjälähtöistä tarveanalyysiä. Kohdassa kaksi määritellään tuotteen tai tuotteiden tavoiteominaisuudet. Kolmannessa kohdassa tuotteelle valitaan materiaalit ja niille tehtävät testaukset. Neljännessä kohdassa mainitaan mallin suunnittelu ja sen testaus. Viidennessä kohdassa testataan mahdollinen prototyyppi ja viimeisessä, eli kuudennessa kohdassa, listataan koekäyttö todellisissa olosuhteissa. (Risikko, Marttila-Vesalainen 2006, 14.)

Aloin siis miettimään käyttäjälähteistä tarveanalyysiä, eli kartoitin asiakkaan tai käyttäjän tuotteelle asettamia vaatimuksia. Tähän kohtaan esimerkiksi kyselyn toteuttaminen kohderyhmälle olisi paras tapa selvittää tuotteen vaatimukset. Mielestäni suurin puute olemassa olevissa juoksutuotteissa on suurien taskujen puuttuminen. Tämä on myös mielestäni niin tärkeä ominaisuus, että se on esteenä ostaa valmis juoksutakki tähän lajiin sopivaksi.

Toisena mietittävänä kohtana on vaatteen tavoiteominaisuuksien määrittäminen. Mitkä ovat ne ominaisuudet, joita haluan vaatteisiin? Näihin tuotteisiin ne ovat toimivat taskut, toimiva mitoitus ja kaavoitus sekä se, että tuotteet herättävät kiinnostusta lajin harrastajakunnassa.

Kolmas kohta pitää sisällään materiaalien valinnan ja testauksen. Tässä työssäni valitsen tuotteilleni materiaalin niiden olemassa olevien ominaisuuksien mukaan. Testauksia ei tässä työssä kankaille suoritettu.

Neljäs kohta, johon perehdyn työssäni tarkemmin, on mallin suunnittelu ja sen arviointi. Suunnittelutyö alkaa luonnoksista ja ajatuksista sekä vastaaviin tuotteisiin tutustumisesta. Viides ja kuudes kohta jää tässä työssä pois.

Prototyypin testaus sekä koekäyttö todellisissa olosuhteissa tehdään, kun suunnittelun jälkeinen toteutus alkaa.

5.4 Valmiit tuotteet

Suunnittelu- ja kehitystyön päätteeksi päädyin tuotteisiin, jotka ovat juoksutakki ja -housut agilityyn (liite 7). Kummastakin sarjasta ohjeistettaisiin naisten ja miesten mallit. Juoksutakki on polyesteriä, jonka selkä- ja sivuosissa on joustavaa polyamidi-elastaani sekoitetta. Juoksuhousut ovat samaa polyesterilaatua kuin takki. Housujen lahkeissa on vetoketjut, sekä lahkeen kiristysmahdollisuus kahdessa kohdassa. Takin leikkaus antaa käsille tilaa liikkua.

5.5 Mitoitus ja kaavoitus

Tuotteen valmistuttaminen vain mitoittamalla ilman itse valmiiksi tehtyä kaavoitusta on haastavaa ja tarkkuutta vaativaa. Oman työkokemuksen pohjalta olen huomannut, että liian tarkkojen mittojen antaminen voi vaikeuttaa kaavoittajaa valmistuspaikassa, mutta myös liian vähäinen mittojen ilmoittaminen ei tuota haluttua lopputulosta. Vaikka tuotetta ei suunnittelu- ja tuotekehityspaikalla kaavoitetakaan, tuotteelle kuitenkin aina tehdään kaavat, eli ilman kaavoitusta ei vaatteita voida valmistaa. Mitoitus tehdään siis auttamaan kaavoittajaa.

Tuotteen mitoituksessa kartoitetaan alkuun kuinka monta eri kokoa kullekin tuotteelle halutaan. On määriteltävä kokosarja, eli mikä on pienin ja suurin valmistettava koko. Useampi koko ja malli tuo koko lopputuotteelle lisähintaa pienempien sarjojen takia. Eri kokosarjoja voisi pienentää esimerkiksi suunnittelemalla unisex-tuotteita, joissa mitoitus on sama naisten ja miesten välillä. Tällä kuitenkin pienennetään taas vaateen istuvuusominaisuuksia ja tuotteissa, joissa kaavoituksella toiminnallisuuden tuominen tuotteeseen on tärkeää, on mitoitus tehtävä erikseen naisille ja miehille. Omat mitoitukset

mahdollistavat tuotteen paremman istuvuuden erilaisten mittasuhteiden ja väljyyksien takia. Tämän työn esimerkkimitoitus ja sarjonta perustuvat Finatex sivuistoilla julkaistuihin N-2001 ja PASSELI mittataulukoihin.

Tuotteen valmistuttaminen ilman kaavoitusta, pelkästään mitoituksen avulla, vaatii tarkkaa tuotteen kolmiulotteista hahmottamista. On osattava miettiä minkä mitan antaminen on oleellista ja minkä vähemmän oleellista. On myös osattava hahmottaa yksityiskohtien mittasuhteita. (Torkkola 2010, 8.)

Mittataulukkoa ohjeistaessa on tärkeää miettiä jokainen mitta tarkkaan ja niin että niiden avulla tuote voidaan kuitenkin kaavoittaa, koska ilman kaavoitusta tuotetta ei voida valmistaa. Siksi mittojen on oltava oikeassa suhteessa toisiinsa niin, että kaavoittaminen niiden mukaan on mahdollista. Mittataulukon lisäksi valmistajalle on ohjeistettava millä tavalla ja mistä kohtaa tuotetta mitat mitataan. Helpoin tapa on tehdä mittapistekuva, joka on yleinen kuvio vaatteen rungosta, jossa kaikki mahdolliset mitattavat kohdat on eritelty. Kuvan ja mittataulukon vastaavuudet voidaan helposti kertoa esimerkiksi kirjainvastaavuuksin.

Mitoituksessa on otettava huomioon, että käyttäjän on voitava liikkua tuotteet päällä. Kaavoitus aloitetaan aina peruskaavasta, joka pohjautuu suoraan vartalolta otettuihin mittoihin. Kaavaan ja mitoitukseen on siis lisättävä väljyyttä tarvittaviin kohtiin. Näissä tuotteissa väljyys on siis mietittävä kohtiin, jotka vaikuttavat liikkuvuuteen. Esimerkiksi hihojen liikkuvuuteen vaikuttaa itse hihan mittojen lisäksi selän leveyden väljyysvara.

5.6 Valmis mittataulukko ja mittapistekuva

Mittataulukkoon on määritelty mittauskohdat, joille on merkattu taulukkoon kirjainvastaavuudet. Samat kirjainvastaavuudet löytyvät mittapistekuvasta, joka havainnollistaa mistä kohtaa kukin mitta otetaan. Taulukosta siis selviää, että esimerkiksi mitta A on $\frac{1}{2}$ rinnan ympärysmitta, jonka tarkka mittauskohta selviää mittapistekuvaa (kuvio 4) tarkastelemalla. Yläriville on määritelty kaikki koot,

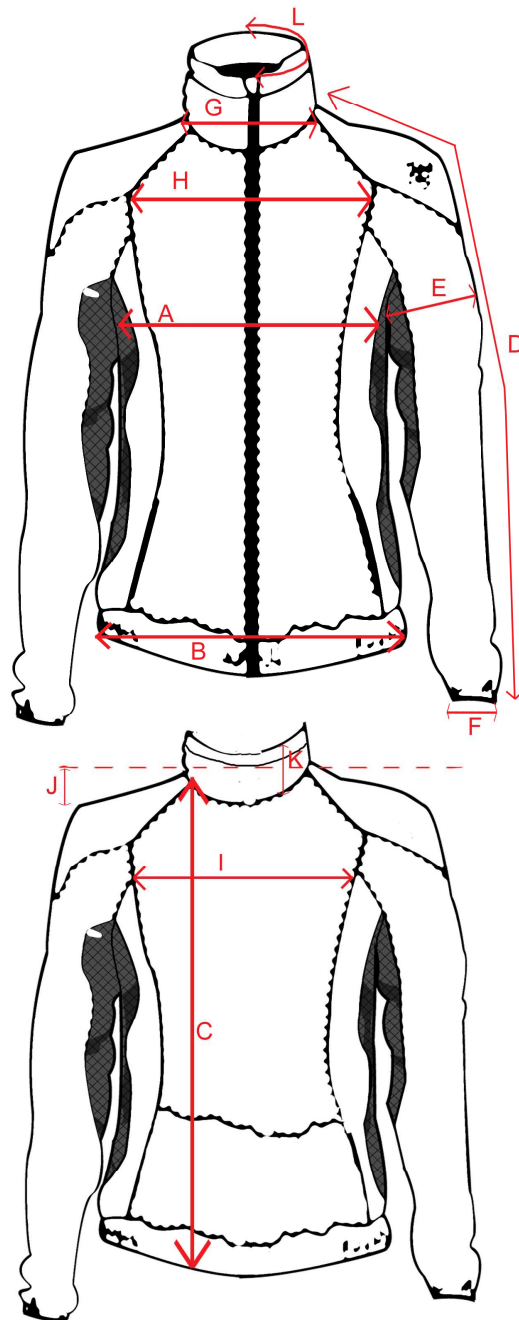
joille kyseisen tuotteen mitat on sarjottu. Peruskoko on merkattu tummennetuilla numeroilla.

Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) on esimerkkinä miesten takin mitoitus ja sarjonta. Perusmitat on otettu miesten vaatetuksen Passeli-mittataulukosta ja vartalotyypiksi on määritelty C, normaali vartalo. Perusmittataulukossa rinnan ympärysmiehellä koossa 50, joka on määritelty mittataulukon peruskooksi M, on 100 cm. Tämä mitta puolitetuna on 50 cm, ja kun kyseessä on kiinteä vartalomitta, halusin lisätä väljyyttä rinnanympärykseen yhteensä 14 cm, eli valmiin tuotteen puolikkaaksi rinnanympärykseksi tulee 57 cm. Tällä samalla ajatuksella on käytävä kaikki mitat läpi ja mietittävä jokaiseen kohtaan haluttu väljyysvara.

Toinen helpottava ja paljon käytetty tapa mitoituksen ohjeistuksessa on käyttää jonkin jo olemassa olevan toimivan tuotteen mittoja, eli käytetään pohjana suoraan jonkun toisen tuotteen mittoja tai muokataan niitä tarvittavilla muutoksilla omaan ohjeistettavaan tuotteeseen sopivaksi. Tässä on oltava tarkkana, että oman tuotteen kaavoitus sopii annettuihin, toisesta tuotteesta otettuihin mittoihin, ja niitä on osattava muuttaa oman tuotteen mukaiseksi.

TAULUKKO 1. Malli ideoimastani mittataulukosta

MEASUREMENT POINT		S	M	L	XL	2XL
A	1/2 CHEST	55	57	59	62	65
B	1/2 BOTTOM	53	55	57	60	63
C	BACK LENGTH from neck point	70,5	72	73,5	75	77
D	SLEEVE + SHOULDER LENGTH	78	79	80	81	82
E	1/2 UPPER SLEEVE WIDTH	21,5	22	22,5	23,5	24,5
F	1/2 SLEEVE END	11,5	12	12,5	13	13,5
G	NECKWIDTH	19,5	20	20,5	21	21,5
H	FRONT WIDTH 18cm from neck point	39	41	43	45,5	48
I	BACK WIDTH 18 from neck point	41	43	45	47,5	50
J	SHOULDER SLOPE	4,1	4,3	4,3	4,5	4,7
K	COLLAR HEIGHT	8	8	8	8	8
L	1/2 COLLAR UPPER EDGE	17	17	17,5	18	18,5

KUVIO 4. Malli ideoimastani mittapistekuvasta

5.7 Tarvikeluettelo ja työohjeistus

Valmistajan kanssa usein työskennellään kertaakaan tapaamatta toisiaan, joten on erittäin tärkeää, että tuotteen ohjeistus on kunnossa ja että kumpikin osapuoli tulkitsee niitä oikein. Tästä syystä jokainen kohta on osattava ohjeistaa oikein.

Valmistajalle on laadittava mittataulukon lisäksi ohjeistus josta selviää tuotteen yksityiskohdat sekä rakenteet (kuvio 5). Tarvittaessa on myös selvitettävä tuotteen sisälle tulevat taskut tai vuoriratkaisu joko valokuvin tai yksityiskohta piirustuksin. Tarvikeluetteloon (taulukko 2) listataan kaikki materiaalit ja tarvikkeet, joita kyseiseen tuotteeseen tulee. Tarvikeluettelon listataan eri väriytykset ja tarvikkeiden värit. Luettelo toimii myös hinnoittelun tärkeänä työvälineenä. Luettelon avulla nähdään selkeästi kaikki tarvikkeet ja materiaalit, joita valmistettavaan tuotteeseen tulee.

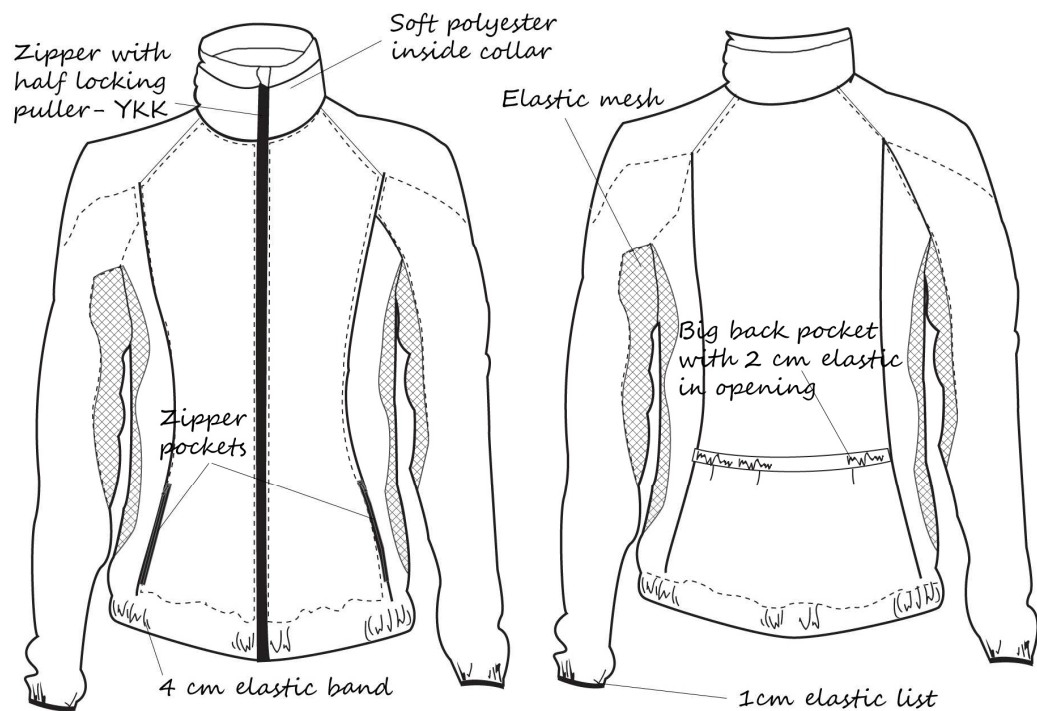
Tuotteiden väriytyksen määrittämiseen on käytettävä jotain ennalta sovittua värijärjestelmää. Yleinen tekstiilialalla käytetty värikartta on Pantone-värijärjestelmä. Pantone-värejä kutsutaan myös spottiväreiksi, ja ne sopivat tasalaatuisuuden takia tekstiiliteollisuuteen. (Graafinen, värijärjestelmät 2013.)

Printeille ja brodeerauksille täytyy laatia oma työohje värikoodeineen. Tuotteen työohjeeseen on ohjeistettava oikea paikka, johon printti tai brodeeraus tulee. Myös kaikki logolliset riippulaput ja mahdolliset hintaetiketit on ohjeistettava erikseen ja näistä on tehtävä selkeät piirustukset värikoodeineen ja materiaalitietoineen.

Jonkin verran käytössä oleva tapa on myös lähettää valmistajalle referenssinäyte tai näytteitä, jos jossakin valmiissa tuotteessa on jo yksityiskohta, jonka sellaisenaan tai pienillä muutoksilla halutaan omaan tuotteeseen. Tämä vaatii tarkkaa ja selkeää selvitystä mitä kohtaa näytteistä halutaan käyttää mallina. Myös valmiin protokappaleen ompelu tai jonkin tietyn yksityiskohdan, esimerkiksi taskuratkaisun, tekeminen on yleensä selkeämpää kuin pelkät kuvalliset ohjeet.

TAULUKKO 2. Esimerkki ohjeistettavan miesten takin tarvikeluettelosta

MATERIALS		Colorway 1	Colorway 2
Shell material	100% Polyester	Pantone 15-5136	Pantone 15-5136
Shell material 2	95% Polyamide 5% Elastan	Pantone 12-5248	Pantone 18-1369
Pocket material	100% Polyester	Pantone 15-5136	Pantone 15-5136
Collar material	100% Polyester, micro-fleece	Pantone 12-5248	Pantone 18-1369
ACCESSORIES			
Elastic band	15 mm wide	Black	Black
Front zipper	12mm YKK zipper, semi-locked	YKK col. 548	YKK col. 536
Pocket zippers	12mm YKK zipper, semi-locked	YKK col. 548	YKK col. 536
Velcros	10mm with rounded corners	Black	Black
PRINTS			
Front print in shoulder	According print instructions	Reflective print	Reflective print
Back print	According print instructions	Reflective print	Reflective print
LABELS			
Necklabels	Main neck label and size label	Black	Black
Sideseam labels	Main sideseam label	Black	Black
Care-label	To left sideseam, according instructions	White	White
HANGTAGS			
Main hangtag	Attached with cotton rope to necklabel	Instructions	Instructions
Price hangtag	Attached with cotton rope to necklabel	Instructions	Instructions

KUVIO 5. Esimerkki työhjekuvasta

6 TUOTTEEN VALMISTUTTAMINEN

6.1 Sopivan valmistajan etsiminen

Tuotannon toteutuessa tuotteille olisi etsittävä sopiva valmistaja. Esimerkiksi internetistä löytyy erilaisin osaamisin listattuja valmistajia, joilta olisi lähdettävä pyytämään mahdollisia tarjouksia omalle tuotannolle. Tässä tapauksessa etsisin urheiluvaatteita valmistavia yrityksiä mahdollisesti Kaukoidästä. Ennen valmistuspaikan etsinnän aloittamista on tiedettävä tilattavien tuotteiden määrä. Osalla valmistajia on olemassa minimi, eli pienin tilattava kappalemäärä, jonka alle he eivät ota tuotteita tuotantoon. Tilattava määrä on myös suorassa suhteessa yhden kappaleen tilaushintaan. Mitä suuremman tilausmäärän yhdelle samalle tuotteelle saa, sitä alemmas hinnan saa yleensä neuvoteltua.

Hintaan siis vaikuttaa tässä myös eri väritykset ja eri koot. Jokainen näistä on erikseen valmistettava ja suurentaa eri sarjojen määrää. Esimerkkinä tuhat samaa kokoa olevaa samanväristä takkia saa ostettua halvemmalla kuin tuhat takkia, joka jakautuu kahteen eri väritykseen ja viiteen eri kokoon. Hintaneuvotteluja varten tarvitaan jo valmistettavan tuotteen ohjeistuksia, jotta valmistaja osaa arvioida kulutuksia ja tuotantoaikoja. On myös neuvoteltava, saadaanko kaikki käytettävät materiaalit ja tarvikkeet saman valmistajan kautta vai lähettääkö tuotannon tilaaja kankaat valmistajalle eri paikasta.

6.2 Tarvittavat näytteet tuotannon aikana

Kun oikea tuotantopaikka löytyy ja hintasopimukset on saatu kuntoon, voi tuotekehitys kyseisen valmistajan kanssa alkaa. Jos on sovittu, että kaikki materiaalit ja tarvikkeet tulevat valmistajalta, on näistä pyydettävä näytteitä hyväksyttäväksi. Jos tuotannon tilaajalla ei ole mahdollisuuksia suorittaa testejä kankaille, voidaan valmistajan kanssa sopia tästä käytäntö, että kankaille

suoritetaan pyydetyt testit ja testiraportit toimitetaan tilaajalle. Myös kaikki tuotteeseen tulevat lisätarvikkeet on pyydettävä hyväksyttäväksi.

Ensimmäisenä tuotteesta pyydetään nähtäväksi protokappale. Proto voi olla valmistettu korvaavasta materiaalista, ja siitä voi puuttua vielä osa päätetyistä värityksistä tai printeistä. Proto sovitetaan ja testataan tuotteen kaavoitus ja mitoitus. Myös esimerkiksi yksityiskohtien ja taskujen paikat kommentoidaan protosta. Jos ensimmäiseen näytteeseen tulee paljon muutoksia, voidaan nähtäväksi pyytää vielä toinen proto, jossa mitoitusta tai yksityiskohtia on muutettu.

Kun tuotteen peruskaavoitus on kunnossa, pyydetään seuraavaksi size-set-näytteet, eli näytteet, joilla tarkastetaan tuotteen mitoituksen sarjonta. Yleensä pyydetään sarjotun mitoituksen pienin ja suurin koko, jotka sovitetaan ja tarvittaessa sarjontaa muutetaan. Seuraava näytesarja on myyntimiesnäytteet. Tässä kohtaa näytteiden olisi oltava mahdollisimman lähellä tulevaa tuotantoa, koska nämä ovat näytteet, joiden avulla mallit tai mallisto myydään jälleenmyyjille. Jos tuotanto tulee suoraan tilaajalle itselleen myyntiin, jää tämä näytesarja yleensä välistä. Tässä kohtaa mallitusta voidaan tuotteista pyytää kuvausnäytteet, joita käytetään markkinointitarkoituksiin. Yleensä kuvausnäyte pyydetään jo ennen mallisarjoja, jos tällaiselle on tarvetta.

Mallisarjanäytteetkin kommentoidaan valmistajalle, ja vielä tässä vaiheessa on aikaa muutoksille, jos jokin halutaan muuttaa tai korjata erilaiseksi. Tämän jälkeen tuotantoa voidaan alkaa valmistella, mutta ennen virallista tuotantolupaa valmistajan tulee toimittaa pre-production sample eli näyte, jonka mukaan tuotantoa aletaan valmistamaan. Tämä on viimeinen hetki vielä vaikuttaa tuotteeseen ennen tuotannon aloitusta. Tuotannon kontrolloinnin takia voidaan vielä pyytää keskeltä tuotantoa production sample. Valmiista tuotannosta tulisi vielä nähdä shipment sample, jonka hyväksynnän jälkeen tuotteet voidaan toimittaa tuotannon tilaajalle ja tästä eteenpäin myyntiin kuluttajille.

7 YHTEENVETO

Opinnäytetyössä käytiin läpi tuotannon ohjeistaminen karkealla tasolla ja ideoitiin uusi tuotemerkki kasvavalle koiraurheilualalle. Työ antaa hyvän pohjan viedä tuotemerkkiä eteenpäin ja jatkaa sen kanssa tuotekehittelyä. Tässä työssä ei ohjeistettu itsessään tuotteita, vaan ideoitiin tuotteet ja esiteltiin malleja, joiden avulla tuotteen ohjeistaminen ulkopuoliselle valmistajalle onnistuu.

Tuotteiden ohjeistaminen ulkopuoliselle valmistajalle on erittäin tuttua, joten tämän osion kertominen perustuikin suurelta osin omaan työkokemukseeni. Tiedän kokemukseni perusteella yleisimmät ongelmakohdat ja suurimmat haasteet, joita ohjeistuksessa voi tulla vastaan. Näitä voi olla esimerkiksi kommunikaatio ongelmat ja se, että valmistuttaja ja valmistaja tulkitsevat ohjeistuksia väärin. Haaste on siis taito ohjeistaa mahdollisimman yksikertaisesti, mutta riittävän monipuolisesti.

Jatkossa eri tuotteiden lisääminen ja niiden ohjeistaminen toisi työhön lisäkehittävää. Tuoteperhettä voisi kehittää ja sarjaa jatkaa muihinkin tuotteisiin kuin vain vaatteisiin. Myös muiden koiraurheilulajien tuotekehitys toisi lisää ulottuvuutta tuotemerkille. Jatkotutkimusta aiheeseen saisi konkreettisesti perustamalla jonkin vaatetusalan tuotemerkin ja ohjeistamalla se tarkemmilla ohjeilla jonin valmistajan kanssa. Myös valmistajan kommentteja ja tulkintoja ohjeistuksiin olisi mielenkiintoista tutkia ja ohjeita tämän myötä jatko kehittää.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Risikko, T. & Marttila-Vesalainen, R. P. 2006. Vaatteet ja haasteet. Helsinki WSOY.

Torkkola T. 2010. Globaali tuotantoprosessi: Suunnitelmista vaatteeksi. Lahden ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö.

Elektroniset lähteet:

Agilityliitto. 2013. Agilityurheilu [viitattu 29.3.2013]. Saatavissa: http://tango-109.srv.hosting.fi/wordpress/?page_id=3

Asics. 2013. About Asics [viitattu 2.11.2013]. Saatavissa: <http://www.asicsamerica.com/about-asics>

Canicross. 2013. Canicross lyhyesti [viitattu 2.11.2013]. Saatavissa: <http://www.motivaattori.fi/motivaattori/canicross-lyhyesti.html>

Craft. 2013. Craft Finland [viitattu 1.11.2013]. Saatavissa: <http://craftfinland.fi/craft>

Graafinen. 2013. Värijärjestelmät [viitattu 3.11.2013]. Saatavissa: <http://www.graafinen.com/suunnittelu/varijarjestelmat/>

Jussila, M. 2011. Ulkoiluvaatesuunnittelu murroksessa. [viitattu 2.11.2013] saatavissa: www.relaa.com/sisalto/artikkelit/ulkoiluvaatesuunnittelu-murroksessa---kevyempaa-rohkeampaa-spesifimpaa

Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2013. Tuotteen kokonaissuunnittelu ja ideointi [viitattu 26.11.2013]. Saatavissa: <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tuotteistaminen/Tuotteen-kokonaissuunnittelu-ja-ideointi>

Kennelliitto. 2012a. Agility [viitattu 1.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.kennelliitto.fi/FI/toiminta/kokeet/agility/etusivu.htm>

Kennelliitto. 2012b. Tottelevaisuuskoe [viitattu 1.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.kennelliitto.fi/FI/toiminta/kokeet/toko/Etusivu.htm>

Koskela, N. 2011. Kaleva [viitattu 5.9.2013]. Saatavissa:
<http://www.kaleva.fi/teemat/hyva-elama/lemmikki/koirien-maara-huimassa-kasvussa/411407/>

Nike. 2013. History & Heritage [viitattu 1.11.2013]. Saatavissa:
<http://nikeinc.com/pages/history-heritage>

Palveluskoiraliitto. 2013. Harrastuksena palveluskoira [viitattu 21.3.2013].
Saatavissa: <http://www.palveluskoiraliitto.fi/lajies.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2013. Tavaramerkki pähkinänkuoressa [viitattu 2.11.2013]. Saatavissa:
<http://www.prh.fi/fi/tavaramerkit/tavaramerkkilyhyesti.html>

Peltokoski, E. 2011. Absurd Cinema, Identiteetti silmien takana [viitattu 2.11.2013]. Saatavissa:
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/28636/peltokoski_elina.pdf?sequence=1

Wikipedia. 2013. Agility [viitattu 29.3.2013]. Saatavissa:
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Agility>